

SCENARIUSZ ZAJĘĆ
NA TEMAT PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DLA KLAS IV- VI.

Temat zajęć: Nie daj się skusić.

Cele zajęć:

- kształtowanie umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach namawiania;
- zrozumienie istoty namawiania i zachęcania do czegoś;
- kształtowanie zachowań asertywnych

Metody i formy pracy:

- praca indywidualna i praca w grupach,
- rozmowa, drama,
- burza mózgów

Środki dydaktyczne:

- plakat z sześcioma sposobami odmawiania,
- arkusz papieru,
- kartki z tekstem do odegrania scenek,
- mazaki, piłeczka.

Przebieg zajęć

1. Zabawa pt. „Marionetka.

Ta zabawa ma pokazać i przybliżyć problemy, z jakimi może zetknąć się osoba nie potrafiąca odmawiać, bronić swego zdania i swoich decyzji. Jeden ochotnik „odgrywa” rolę marionetki. Każdy może „bawić” się marionetką, tzn. zmieniać jej pozycję pociągając za wymagowane sznureczki.

Po 5 minutach nauczyciel prosi ucznia o podzielenie się swoimi odczuciami. Jak czuł się, gdy musiał wykonywać wszystkie dyspozycje? Czy miał ochotę się zbuntować? Nauczyciel kieruje też pytania do pozostałych uczniów: Czy zmuszanie kogoś do robienia czegoś wbrew jego woli jest przyjemne?

Czy chcieliby być w roli marionetki?

Zabawa kończy się następującym wnioskiem: Trzeba nauczyć się odmawiania, protestowania, sprzeciwiania się w różnych sytuacjach, w których jesteście namawiani do zrobienia czegoś, o czym wiemy, że powinno się tego nie robić.

2. Omówienie sposobów odmawiania.

Plakat z sześcioma sposobami odmawiania zostaje zawieszony na tablicy, nauczyciel wyjaśnia, w jaki sposób dzieci mogą wykorzystać te propozycje w codziennym życiu.

1. Powiedz „nie”.
2. Zmień temat.
3. Odejdź.
4. Zignoruj propozycję.
5. Podsuń lepszy pomysł.
6. Powiedz coś śmiesznego.

3. Odgrywanie scenek.

Klasa zostaje podzielona na 6 grup. Każda osoba losuje karteczkę, które są w 6 kolorach. Dobór grup jest zatem przypadkowy, aby bardziej zintegrować uczniów. Możemy zaproponować, że liderem w grupie będzie ta osoba, w której imieniu i nazwisku jest najwięcej liter. Lider dobiera sobie 1 lub 2 osoby do odegrania scenki. Każda grupa otrzymuje tekst opisujący sytuację namawiania. Uczniowie mają za zadanie podanie sposobu odmówienia odpowiadającego opisywanej scenie. Po kilku minutach poszczególne grupy prezentują klasie swoje teksty i proponują przykłady rozwiązania problemu.

Przykłady scenek:

- 1. Wracasz ze szkoły. Zatrzymuje się obok ciebie samochód i jakiś obcy mężczyzna proponuje ci, że podwiezie cię do domu, podaje się przy tym za kolegę twego taty. Jak się zachowasz?*
- 2. Do ciebie i twoich kolegów podchodzi kilku starszych uczniów. Mają piwo i papierosy i chcą cię też namówić. Udaje im się namówić twoich kolegów do spróbowania piwa, a ty nie masz ochoty. Jak możesz postąpić?*
- 3. Dwie twoje koleżanki dokuczają innej. Próbują cię namówić, abyś robiła to samo. Nie masz na to ochoty. Wiesz, że jest to przemoc psychiczna. Co zrobisz? Jak zareagujesz?*
- 4. Koledzy z klasy podkradają ze sklepu słodycze. Zapraszają cię, żebyś z nimi poszedł do sklepu. Nie wiedzą o tym, że ty wiesz, że kradną. Jak możesz się zachować? Jak im odmówisz?*
- 5. Czekasz w długiej kolejce na obiad w stołówce szkolnej. Nagle podchodzi dwóch starszych chłopców i stają przed tobą w kolejce. Co możesz zrobić lub powiedzieć?*
- 6. Koledzy z klasy wyłudząją pieniądze od uczniów klas młodszych. Namawiają cię, żebyś do nich dołączył. Wiesz, że jest to nieuczciwe. Zdajesz sobie sprawę, że jeśli się to wyda, będziecie mieć kłopoty w szkole i w domu. Jak zareagujesz?*

Po odegraniu scenek, nauczyciel pyta odgrywających:

Jak czuła się osoba odmawiająca?

Czy trudno było odmawiać?

Jak czuła się osoba, która namawiała do czegoś złego?

Czy trudniej jest oprzeć się jednej osobie?

A może trudniejsze jest poradzenie sobie z presją grupy?

4. Podsumowanie lekcji- zabawa pt. „Dziękuję, nie”.

Nauczyciel wyraźnie podkreśla, że odmawianie jest trudną sytuacją, z którą nie tylko dzieci mają kłopoty- życie codzienne przynosi wiele sytuacji, w których należy odmawiać. W pewnych sytuacjach nieumiejętne powiedzenie „nie” rodzi dramatyczne skutki, zwłaszcza w sytuacjach przemocy, a także dotyczących picia alkoholu, zażywania środków odurzających, palenia papierosów.

Zajęcia kończą się zabawą, w czasie której uczniowie ćwiczą umiejętność odmawiania, wypowiadając formułę grzecznego odmawiania. Oto przykłady takich zwrotów, które prowadzący podaje uczniom.

„Dziękuję, nie” ; „Nie piję”; „Nie smakuje mi”; „Muszę wcześniej wstać”; „Trenuję”; „Muszę się uczyć”; „Nie podoba mi się ten pomysł”; „Nie mam czasu”; „Nie chcę mieć problemów”;

„Mam inny styl”, „To nie dla mnie”

Następnie każdy uczeń odpowiada „w sytuacji namawiania” stosując zwrot „Dziękuję, nie...”

Klasa nie pomaga pytanemu koledze w dokonaniu wyboru właściwego zwrotu.

Na zakończenie nauczyciel pyta uczniów, co w czasie zajęć było najważniejsze i najciekawsze.

Opracowała:
Jolanta Wojda